

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ПЛЕВЕН
ФАКУЛТЕТ „ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ“
ЦЕНТЪР ЗА ДИСТАНЦИОННО ОБУЧЕНИЕ

Лекция № 21

ЕФЕКТИВНО УПРАВЛЕНИЕ НА МАТЕРИАЛНИТЕ РЕСУРСИ

Доц. Макрета Драганова, д.м.
Доц. Д-р Гена Грънчарова, д.м.

АКТУАЛНОСТ НА ПРОБЛЕМА

Въпросът за ресурсите е в центъра на здравната реформа у нас.

Процесите през последните години доказват, че освен финансови ресурси, за успеха на предвижданата промяна са нужни и други ресурси, които в досегашното управление на здравната реформа са подценявани и недостатъчно използвани.

СТРАТЕГИЧЕСКИ ПОДХОД В СТИЛА НА МИСЛЕНЕ НА МЕНИДЖЪРА

Към момента доминиращо е технологичното мислене
и тясното икономическо мислене на мениджърите.

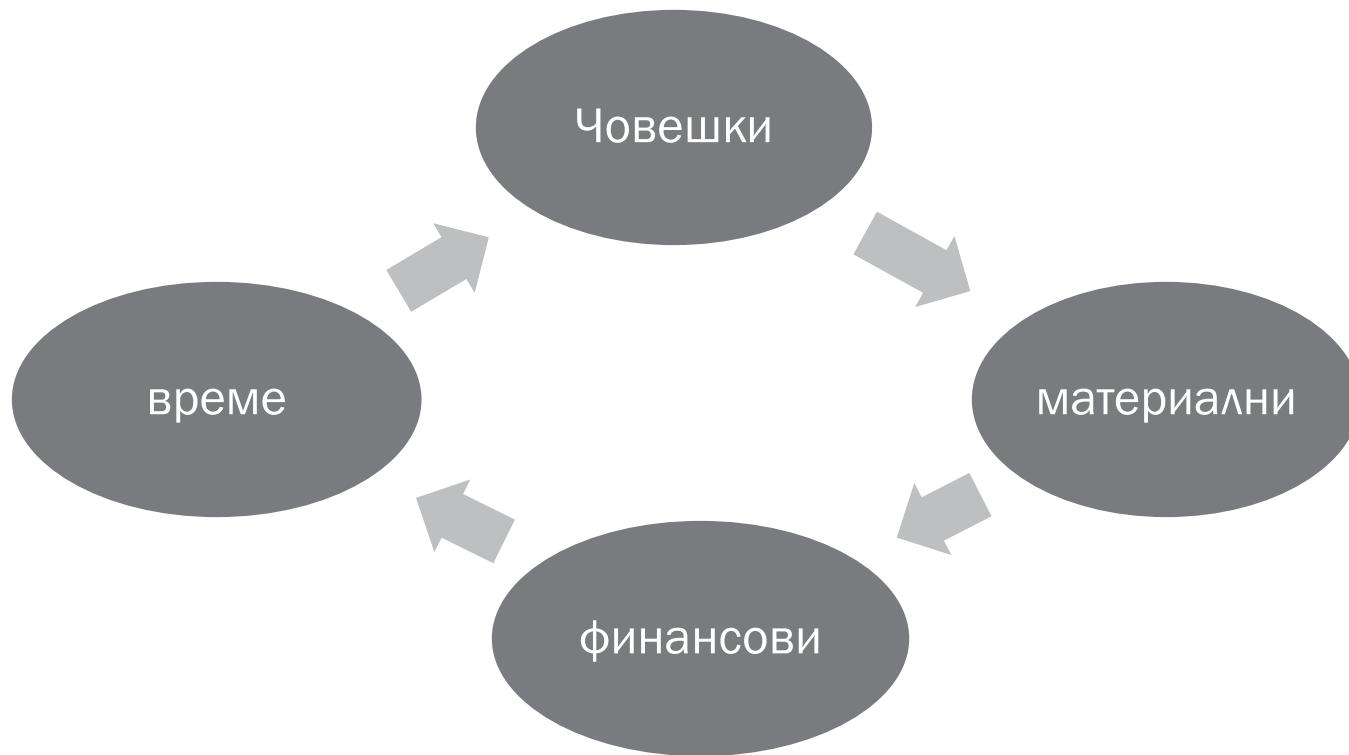
Стратегически подход в стила на мислене -
означава болничният мениджър да вижда и да
оценява ежедневно значението на всички типове
ресурси в тяхното постоянно взаимодействие.

ЗАДАЧА 1.

**ПРЕДСТАВЕТЕ СХЕМАТИЧНО ЗАВИСИМОСТТА НА
РЕСУРСИТЕ В ЛЕЧЕБНОТО ЗАВЕДЕНИЕ.**

**КОЙ СПОРЕД ВАС Е НАЙ-ЗНАЧИМИЯ РЕСУРС ЗА
ФУНКЦИОНИРАНЕТО НА ЛЕЧЕБНОТО ЗАВЕДЕНИЕ?**

ФИГ. 1 ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ МЕЖДУ РЕСУРСИТЕ

ИЗИСКВАНИЯ КЪМ МЕНИДЖЪР НА ЗДРАВНИТЕ ГРИЖИ

РЗГ трябва да има глобалната логика, относяща се за звеното като цялостна система. В този смисъл тя/той заедно с ръководителя на клиниката/отделението са стратезите на звеното и са отговорни за баланса на медицинската и икономическата логика във всяко управленско решение.

В същото време мисията на медицинските специалист е грижата за индивидуалния пациент .

ИЗИСКВАНИЯ КЪМ МЕНИДЖЪР НА ЗДРАВНИТЕ ГРИЖИ

Ето защо професионалният стил на мислене на болничния мениджър не е нито чисто медицински, нито чисто икономически, нито чисто юридически. Това са отделни аспекти на неговото професионално мислене, което може да се нарече – интегрално мислене!

СЪЩНОСТ НА МАТЕРИАЛНИТЕ РЕСУРСИ В ЛЗ

Материалните ресурси в здравния сектор са различни –
са отделните здравни единици, като най – често,
тяхната наличност се определя от самата
дейност на здравната организация. Така например,
в организация, която е насочена само към
определенi хирургически операции материалните
ресурси са едни, а в организация, която е насочена
към профилактика на здравето, ресурсите са други.

По литературни данни 42% от средния болничен
бюджет се изразходват за консумативи!

ЕФЕКТИВНО УПРАВЛЕНИЕ НА МАТЕРИАЛНИТЕ РЕСУРСИ

- 1. Снабдяване с материали/консумативи**
- 2. Използване на материали/консумативи**
- 3. Съхранение на материали/консумативи**

ВЪПРОСИ ЗА ДИСКУСИЯ

**Посочете примери от Вашата практика
за неправилно използване на
консумативите!**

**Какви са последствията за Вас, за
отделението?**

ПРОИЗХОД НА ПРОБЛЕМА-ПОТЕНЦИАЛНО ЗНАЧИМИ ФАКТОРИ

1. Липсата на осъзнаване и беспокойство за проблема и неговата величина от страна на професионалистите по здравни грижи.
2. Съществуващия традиционен начин за предоставяне на грижи за пациентите, практикуван с години.
3. Липсата на информираност на персонала относно цената на консумативите, използвани в ежедневната практика.
4. Непознаване на технически подходи за ефективно използване на консумативите.

ПРОИЗХОД НА ПРОБЛЕМА-ПОТЕНЦИАЛНО ЗНАЧИМИ ФАКТОРИ

5. Липсата на инициативи за стимулиране и възнаграждаване на добрата работа.
6. Персоналното отношение на професионалиста по здравни грижи към проблема
7. Лошото планиране на консумативите от страна на сестринския персонал

ПРИЧИНИ ЗА НЕЕФЕКТИВНО ИЗПОЛЗВАНЕ НА МАТЕРИАЛНИТЕ РЕСУРСИ В ЗДРАВНИТЕ ГРИЖИ /2002г./

- 1. Занижен контрол**
- 2. Липса на мотивация**
- 3. Недостиг и неритмично снабдяване**
- 4. Липса на персонална и колективна отговорност**
- 5. Неинформираност и неразбиране на проблема**
- 6. Липса на съзнание**
- 7. Липса на санкции при злоупотреби**
- 8. Използване на ресурсите не по предназначение**

ПРИЧИНИ ЗА НЕЕФЕКТИВНО ИЗПОЛЗВАНЕ НА МАТЕРИАЛНИТЕ РЕСУРСИ В СЕСТРИНСКАТА ПРАКТИКА /2002г./

- 9. Грешки при работа**
- 10. Некачествени материали**
- 11. Недостатъчна власт на ПЗГ**
- 12. Общодостъпност на ресурсите**
- 13. „Изтичане“ на средства в частната
практика**

ШЕСТСТЪПКОВА КОРЕКТИВНА ПРОГРАМА

Стъпка 1. Обучение и осъзнаване на проблема

Цел – осъзнаване важността и ценовото измерение на неправилното използване на консумативите и намаляване на проблема.

Подходи/техники, използвани за обучение и осъзнаване на проблема

1. Дискусия в малки групи

Как си представяте реализирането на тази техника?

СТЪПКА 1.

2. **Игра „Цената е правилна“** – средство за генериране на интерес към значимостта на проблема и участниците се убеждават в необходимостта от информираност за цените на консумативите.

№	Консуматив	цена
1.	Памук естествен – 10 оп. X 100 гр.	0,95
2.	Марля – кв.м.	0,43
3.	Бинт марлен рязан 10/10	0,47
4.	Санпласт - 5/5	1,38
5.	Спринцовки 2 сс	0,04
6.	Спринцовки 5 сс.	0,05
7.	Спринцовки 10 сс.	0,08
8.	Спринцовки 20 сс.	0,12
	.....	

ИЗВОД:

Участниците в тази игра често са удивени от липсата на познания по проблема и обикновено се убеждават в необходимостта от някакъв метод за точно уведомяване на персонала за цените на материалите.

СТЪПКА 1.

3. Поставяне на списъци с цените на консумативите - изисквания

- да е на видно място върху табло, достатъчно атрактивно изработено, с достатъчен размер на шрифта
- включват се 25 най-често употребявани консумативи за съответното отделение.
- останалите консумативи и съответните им цени са на достъпно място за персонала
- при настъпила промяне – своевременна корекция

СТЪПКА 1

4. Поставяне на стикери с цените на консумативите – характеристики

- не винаги е приложим този подход
- стикерите се поставят само на възможните места на съответния консуматив
- поставят се обикновено на по-скъпите консумативи
- не е нужно всички артикули консумативи да бъдат стикирани

**Основна цел на СТЪПКА 1 –
подобряване на образованието и
осъзнаването на проблема за
нерационалното използване на
материалните ресурси всъответното
отделение/клиника.**

СТЪПКА 2.

Идентифициране, дефиниране и измерване на проблема

- съсредоточаване върху проблемните области;
- анализиране на реалните практически подходи за използване на материалните ресурси към момента;
- Препоръчително е проблемаът да има ценови израз

СТЪПКА 3

Съвместно разработване на решения и поставяне на цели

След идентифицирането на основните проблемни области във връзка с неправилното използване на консумативи следва:

Съвместното разработване на решения и поставяне на цели, в реализирането на които е добре да се включат възможно повече персонал.

СТЪПКА 4

Прилагане на решението

Решението трябва да бъде ефективно

Мобилизиране на ресурсите за осъществяване
на решението

Информиране на всички заинтересовани
звена

Успеха на приложеното решение зависи от
всички

СТЪПКА 5

Оценка и реализиране на решението

Акцент върху проследяване ефекта от
предложените решения

Измерване и периодично огласяване на
результати – силен мотивационен фактор

Своевременно констатиране на отклонения от
решението и предприемане на
необходимите корекции

СТЪПКА 6

Стимули за постигане на целите

Водещ принцип на УЧР – стимули, мотивация

Препядстващи фактори за мотивация

- връщане на тези спестявания в общия болничен бюджет;
- намаляване на бюджета за материали на звеното за следващата година

СТЪПКА 6

Какво е възможно да се направи?

Откриване на позитивни стимули

Информацията за стимулите и наградите да са разпространени преди началото на програмата

Да се избере вида на стимулите – парични, непарични

**Посочете възможни примерни стимули за
вашата практика??????????**

ПРИМЕРНИ СТИМУЛИ

- 1. По-високо допълнително материално стимулиране за участващите в процеса**
- 2. Признаване на приноса пред целия персонал на звеното**
- 3. Награда на участниците по повод празник на болницата, на звеното, на съсловието и др.**
- 4. Осигуряване на свободно време за езиково обучение**
- 5. Включването на ефективното използване на ресурсите като критерии в атестационната карта за оценка на персонала**

„Да се освободим от управлението!
Хората не желаят да бъдат управлявани.
Те искат да бъдат водени.....
Ако искате да управлявате някого,
УПРАВЛЯВАЙТЕ СЕБЕ СИ!
Ако го правите добре,
Скоро ВИЕ ще спрете да управлявате.
И ще започнете да ВОДИТЕ!!!“

Йошио Кондо
Японски учен